

Verordening op de Rekenkamer Gulpen-Wittem 2026

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Overwegende

- het voorstel A 286 van het Presidium d.d. maandag 12 januari 2026;
- Wet versterking decentrale rekenkamers
- hoofdstuk IVa. van de Gemeentewet
- artikel 149 van de Gemeentewet.

Besluit

1. de Verordening op de Rekenkamer Gulpen-Wittem 2021 per 1 april 2026 in te trekken.
2. de navolgende Verordening op de Rekenkamer Gulpen-Wittem 2026 vast te stellen en per 1 april 2026 in werking te laten treden:

[Beslispunt 1 bevat een kennelijke verschrijving, hier wordt bedoeld: de Verordening op de Rekenkamer Gulpen-Wittem 2024 per 1 april 2026 in te trekken.]

Inleiding

De gemeenteraad van de gemeente Gulpen-Wittem stelt deze verordening vast ter regulering van de inrichting, werkwijze en positionering van de gemeentelijke Rekenkamer. De Rekenkamer is een onafhankelijk orgaan dat ten dienste staat van de gemeenteraad en indirect van de inwoners van de gemeente. Door middel van rekenkameronderzoeken levert de Rekenkamer een belangrijke bijdrage aan de versterking van de controlerende en kaderstellende taken van de raad.

Rekenkameronderzoeken beogen het maatschappelijk rendement van gemeentelijk beleid te vergroten, de transparantie van het openbaar bestuur te bevorderen, en de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk handelen te toetsen. De onderzoeken richten zich op de uitvoering van beleid, de voorbereiding van beleidskeuzes en de bestuurlijke en organisatorische context waarin besluiten tot stand komen.

De Rekenkamer onderzoekt onderwerpen die relevant zijn voor het functioneren van het gemeentebestuur. Daarbij schuwt zij niet om ook complexe, politiek gevoelige of financieel omvangrijke dossiers te onderzoeken, indien deze bijdragen aan het inzicht van de raad en de transparantie van het openbaar bestuur.

De Rekenkamer brengt zijn bevindingen op heldere, navolgbare en waar mogelijk praktisch toepasbare wijze over. De aanbevelingen zijn erop gericht de gemeenteraad in positie te brengen bij het stellen van kaders en het uitoefenen van democratische controle. De Rekenkamer functioneert onafhankelijk en rapporteert rechtstreeks aan de raad.

Artikel 1 – Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. de raad: de gemeenteraad van Gulpen-Wittem;
- b. de raadscommissie: een commissie als bedoeld in artikel 82 van de Gemeentewet.
- c. de Rekenkamer: het onafhankelijk orgaan als bedoeld in artikel 81a van de Gemeentewet;
- d. het lid: het benoemde lid van de Rekenkamer;
- e. het plaatsvervangend lid: degene die het lid vervangt bij diens verhindering of afwezigheid;
- f. het college: het college van burgemeester en wethouders van Gulpen-Wittem.
- g. de burgemeester: de burgemeester van Gulpen-Wittem.
- h. de griffier: functionaris als bedoeld in artikel 107 van de Gemeentewet
- i. de raadsgriffie: de ambtelijke organisatie waarover de raad, of een door de raad ingestelde commissie, het gezag draagt.
- j. de werkgeverscommissie: de werkgeverscommissie van Gulpen-Wittem, zijnde een commissie als bedoeld in artikel 83 van de Gemeentewet.
- k. het Presidium: het Presidium van Gulpen-Wittem, zijnde een commissie als bedoeld in artikel 84 van de Gemeentewet.

Artikel 2 - Instelling en samenstelling

1. De raad stelt een Rekenkamer in.
2. De Rekenkamer bestaat uit één lid en één plaatsvervangend lid.
3. Het plaatsvervangend lid treedt uitsluitend op bij verhindering of afwezigheid van het lid.

4. De Rekenkamer verricht zijn werkzaamheden onafhankelijk van de raad, het college en de burgemeester.

Artikel 3 - Benoeming

1. De raad benoemt het lid en het plaatsvervangend lid van de Rekenkamer op voordracht van de werkgeverscommissie.
2. Bij een vacature voor het lid of plaatsvervangend lid van de Rekenkamer wordt de functie op openbare wijze bekendgemaakt, waarbij iedere belangstellende in de gelegenheid wordt gesteld te solliciteren.

Artikel 4 - Verkrijgen van inlichtingen

1. De Rekenkamer heeft recht op alle inlichtingen die zij nodig acht van het college en van de burgemeester, met betrekking tot gevoerd beleid en beleidsvoornemens.
2. Verzoeken om inlichtingen worden rechtstreeks door de Rekenkamer gericht aan het desbetreffende bestuursorgaan.
3. Het bestuursorgaan verstrekt de gevraagde inlichtingen tijdig, volledig en naar waarheid.

Artikel 5 - Ondersteuning van de Rekenkamer

1. De Rekenkamer kan, binnen de zijn ter beschikking gestelde financiële middelen, eigenstandig voorzien in de benodigde ondersteuning.
2. Het college en de burgemeester kan één of meer ambtenaren onder zijn gezag aanwijzen als contactpersoon voor de Rekenkamer. Deze contactpersoon is belast met de coördinatie van de verstrekking van inlichtingen aan de Rekenkamer en met het plannen van afspraken tussen de Rekenkamer, het college, de burgemeester en ambtenaren die onder het gezag van het college en de burgemeester vallen.
3. De griffier, dan wel een door de griffier aangewezen ambtenaar van de raadsgriffie, fungeert als contactpersoon voor de Rekenkamer voor wat betreft raadsgerelateerde aangelegenheden, waaronder agendering en besluitvorming in de raad.
4. Ambtenaren die onder het gezag van het college, de burgemeester of de raad vallen verrichten geen onderzoeksinhoudelijke werkzaamheden voor de Rekenkamer, behoudens voor zover zij op verzoek van de Rekenkamer namens het bestuursorgaan inlichtingen verstrekken.

Artikel 6 - Budget en verantwoording

1. Voor het jaar 2027 bedraagt het budget van de Rekenkamer € 19.000,-. Dit bedrag wordt daarna jaarlijks geïndexeerd overeenkomstig de gemeentelijke indexeringsystematiek.
2. De Rekenkamer is verantwoordelijk voor de interne toewijzing van het budget.
3. De vergoeding voor het lid en plaatsvervangend lid bedraagt €85 per uur.
4. De Rekenkamer kan slechts uren declareren binnen het toegekende budget van dat jaar.
5. Het college mandateert de griffier om namens de gemeente privaatrechtelijke handelingen te verrichten die noodzakelijk zijn ter uitvoering van opdrachten van de Rekenkamer, zoals het verstrekken van onderzoeksopdrachten en het laten verrichten van betalingen. De griffier treedt daarbij niet in een inhoudelijke beoordeling van de opdracht of betaling.
6. Indien een opdracht leidt tot (dreigende) budgetoverschrijding, informeert de griffier het college en de raad terstond. De uitvoering van de opdracht wordt hierdoor niet opgeschort.
7. Jaarlijks voor 1 juni brengt de Rekenkamer verslag uit aan de raad over:
 - a. de uitgevoerde werkzaamheden;
 - b. het aantal bestede uren;
 - c. de inzet van het toegekende budget.

Artikel 7 - Onderzoeksplan en informatievoorziening

1. De Rekenkamer informeert de raad actief over zijn onderzoeksagenda, keuzes en voortgang.
2. Indien zich tijdens een onderzoek bijzonderheden voordoen die relevant zijn voor de raad, informeert de Rekenkamer de raad hierover onverwijld.
3. De Rekenkamer kan met de raad in overleg treden. Hij dient daarvoor een gemotiveerd agenderingsverzoek bij de voorzitter van de raadsadviescommissie. De voorzitter toetst het verzoek marginaal en agendeert dit op een voorlopige agenda van de raad en/of raadscommissie.
4. Indien het agenderingsverzoek betrekking heeft op een definitief onderzoeksrapport, wordt dit rapport pas behandeld nadat de betrokken bestuursorganen in de gelegenheid zijn gesteld wensen en bedenkingen bij de Rekenkamer in te dienen. Deze worden toegevoegd aan het rapport dat ter bespreking aan de raad en/of raadscommissie wordt voorgelegd.
5. Bij het opstellen van de onderzoeksagenda wordt gestreefd naar een evenwichtige verdeling tussen beleidsterreinen, met bijzondere aandacht voor onderwerpen met hoge maatschappelijke of financiële relevantie. De Rekenkamer motiveert haar afwegingen bij de selectie van onderwerpen in haar onderzoeksplan.

Artikel 8 – Openbare bekendmaking van onderzoeksbevindingen

1. De Rekenkamer maakt haar onderzoeksrapporten, inclusief conclusies en aanbevelingen, actief openbaar op de wijze die gebruikelijk is binnen de gemeente.
2. De Rekenkamer voorziet ieder onderzoeksrapport tevens van een toegankelijke publiekssamenvatting.

Artikel 9 - Slotbepalingen

1. Deze verordening treedt in werking op 1 april 2026.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening op de Rekenkamer Gulpen-Wittem 2026.

Aldus vastgesteld door de gemeenteraad van Gulpen-Wittem op donderdag 5 februari 2026 in Gulpen.

*de griffier,
dhr. mr. R. Reichrath*

*de burgemeester,
mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens*

Toelichting op de verordening

Artikelsgewijze toelichting

Algemeen

De verordening geeft uitvoering aan hoofdstuk IVa en XIa van de Gemeentewet, zoals gewijzigd bij de Wet versterking decentrale rekenkamers (Stb. 2022, 110). Sinds 1 januari 2023 is het instellen van een onafhankelijke rekenkamer door de gemeenteraad verplicht. Deze verordening bevat bepalingen die zorgen voor transparantie, bestuurlijke helderheid en adequate waarborgen voor de onafhankelijkheid en effectiviteit van het functioneren van de rekenkamer. De verordening vervangt de eerdere versie uit 2021.

Artikel 1 – Begripsbepalingen

In dit artikel zijn definities opgenomen om de rechtszekerheid te bevorderen en interpretatieverschillen te voorkomen. De termen sluiten aan bij de Gemeentewet. De opname van de burgemeester als afzonderlijk bestuursorgaan is relevant vanwege diens zelfstandige bevoegdheden binnen het gemeentebestuur.

Artikel 2 – Instelling en samenstelling

Op basis van artikel 81a Gemeentewet is het instellen van een rekenkamer verplicht. Dit artikel bepaalt dat sprake is van een eenhoofdige rekenkamer, aangevuld met een plaatsvervanger. Het gebruik van een plaatsvervangend lid bij afwezigheid van het vaste lid borgt continuïteit zonder de onafhankelijkheid te schaden.

Artikel 3 – Benoeming

De raad heeft de bevoegdheid tot benoeming van de leden van de rekenkamer (artikel 81c Gemeentewet). De openbare selectieprocedure is opgenomen om te voldoen aan het gelijkheidsbeginsel en het transparantiebeginsel. Hiermee wordt gelijke toegang voor belangstellenden gewaarborgd.

Artikel 4 – Verkrijgen van inlichtingen

Op grond van artikel 185a Gemeentewet heeft de rekenkamer recht op alle benodigde inlichtingen van het college en de burgemeester. In dit artikel is daarnaast opgenomen dat de gevraagde informatie tijdig, volledig en naar waarheid moet worden verstrekt.

Artikel 5 – Ondersteuning van de Rekenkamer

Dit artikel verdeelt de ondersteuningsstructuur:

- De rekenkamer kan zelfstandig ondersteuning organiseren, mits binnen het beschikbare budget. Dit kan bijvoorbeeld betrekking hebben op door de Rekenkamer ingeschakelde onderzoeksbureau's die geheel of gedeeltelijk belast zijn met onderzoekstaken van de Rekenkamer, voor zover deze werkzaamheden onder toezicht en verantwoordelijkheid van de Rekenkamer worden uitgevoerd.
- Het college en de burgemeester kunnen contactpersonen aanwijzen ter facilitering van de informatieverstrekking en afstemming.
- De raadsgriffie biedt procesmatige ondersteuning richting raad en commissies. Bijvoorbeeld rondom de agendering(svoorstellen) van overlegmomenten tussen de Rekenkamer en de raad en raadscommissies. Verder ondersteunt de raadsgriffie de Rekenkamer bij de benodigde stukken

en procedures om een onderzoeksrapport c.q. de daaruit voortvloeiende aanbevelingen, door de raad vast te laten stellen. Het gaat bijvoorbeeld om het opstellen van ontwerp-raadsbesluiten.

Daarnaast is uitdrukkelijk verankerd dat ambtenaren van het gemeentebestuur geen inhoudelijke onderzoeks werkzaamheden mogen uitvoeren voor de rekenkamer. Alleen functionele ondersteuning ten behoeve van informatieverstrekking is toegestaan.

Artikel 6 – Budget en verantwoording

Voor het jaar 2027 wordt het rekenkamerbudget vastgesteld op €19.000, met jaarlijkse indexering. Het vastleggen van een uurtarief voorkomt onduidelijkheid over vergoeding en is verplicht volgens de Gemeentewet. De verantwoording vóór 1 juni sluit aan op het begrotingsjaar en bevat zowel inhoudelijke als financiële rapportageverplichtingen, inclusief een overzicht van bestede uren. Dit bevordert transparantie en stelt de raad in staat het functioneren van de rekenkamer te beoordelen.

Omdat de rekenkamer geen rechtspersoonlijkheid bezit, kan zij geen privaatrechtelijke rechtshandelingen verrichten of opdrachten verstrekken. Om dit op te vangen, bevat de verordening de bepaling dat het college de griffier mandateert om namens de gemeente de door de rekenkamer gewenste opdrachten te verstrekken en de daaraan verbonden betalingen te laten verrichten. Deze mandatering is juridisch toegestaan op grond van artikel 10:3 van de Algemene wet bestuursrecht, zolang het gaat om uitvoerende, administratieve handelingen.

Om de onafhankelijkheid van de rekenkamer te borgen, is expliciet bepaald dat de griffier niet treedt in een inhoudelijke beoordeling van de opdracht of betaling. Hij fungeert als technisch uitvoerder. Indien uitvoering van de opdracht leidt tot (dreigende) budgetoverschrijding, informeert de griffier het college (verantwoordelijk voor uitvoering van de begroting) en de raad (oprichter van de rekenkamer). De uitvoering van de opdracht wordt daardoor niet opgeschort.

Artikel 7 – Onderzoeksplan en informatievoorziening

De rekenkamer informeert de raad actief over haar onderzoeksvoornemens en relevante bijzonderheden. Dit artikel regelt ook de wijze waarop onderwerpen op de agenda van raad of commissie worden geplaatst.

Artikel 8 – Openbare communicatie

Dit artikel geeft invulling aan het uitgangspunt dat de Rekenkamer er niet alleen is voor de raad, maar ook een publieke taak vervult richting de samenleving. Communicatie richting inwoners draagt bij aan het publieke vertrouwen in het gemeentebestuur en vergroot het maatschappelijk nut van het rekenkamerwerk. De publiekssamenvatting moet op duidelijke en toegankelijke wijze minimaal inzicht geven in de aanleiding van het onderzoek, de gevoerde methodologie, de resultaten en de conclusies en aanbevelingen.

Artikel 9 – Slotbepalingen

Regelt de inwerkingtreding en citeertitel. De oude verordening uit 2021 wordt gelijktijdig ingetrokken.